

پاسخ استاد حوزه علمیه به برخی شبهات در مورد غدیر

علی، تجلی اسلام ناب پیامبر (ص) است ...

خبرگزاری فارس: حجت‌الاسلام اعرابی از اساتید حوزه علمیه به برخی از شبهات در مورد واقعه غدیر، تشیع و سکوت امیرالمؤمنین علی (ع) پس از ماجرای سقیفه پاسخ گفت.

حجت‌الاسلام محمدابراهیم اعرابی، استاد حوزه علمیه در گفت‌وگو با خبرنگار آئین و اندیشه فارس با اشاره به ماجرای غدیر و شبهه‌های مطرح شده در مورد ولایت و وصایت امیرالمؤمنین، در گفت‌وگویی مفصل با خبرنگار آئین و اندیشه فارس، به برخی از این شبهات پاسخ گفت.

* تشیع، تجلی اسلام ناب پیامبر (ص) است

اعرابی با اشاره به معنای واژه تشیع و کاربرد آن گفت: «#171«تشیع» مفهوم و محتوای یک مکتب فکری مشخص یا همان مکتب اهل‌بیت (ع) است که در زمان پیامبر شکل گرفته است، اما مفهوم امروزی این واژه در دوران پس از پیامبر (ص) رواج یافته است. باید میان مفهوم تشیع که همان اسلام ناب محمدی (ص) است و بروز اجتماعی آن که متعلق به دوران پس از پیامبر است، تفاوت قائل شد.

وی افزود: در زمان خود پیامبر (ص) نیز واژه «#171«شیعه» از سوی ایشان به کار رفته است. پیامبر ذیل آیه هفتم سوره بقره، به امیرالمؤمنین علی (ع) اشاره کرد و گفت: «#171«ان هذا وشيعته لهم الفأزون»؛ و یا در روایت دیگری نقل شده است که پیامبر (ص) خطاب به امیرالمؤمنین علی (ع) گفت: «#171«ستقدم علی الله أنت و شيعتك راضین مرضیین»؛ یعنی تو و پیروان تو بر خدا وارد می‌شوید، در حالی که هم شما از خدا خشنود هستید و هم خداوند از شما خشنود است. این استاد حوزه علمیه، صرف به کار رفتن واژه شیعه از سوی پیامبر (ص) را دلیلی بر پایه‌گذاری تشیع در زمان ایشان ندانست و گفت: پیامبر واژه شیعه را در زمان‌های دیگری نیز به کار برده است، از جمله «#171«شیعه آل ابوسفیان»؛ که از سوی خود رسول اکرم (ص) به کار رفته است.

وی افزود: این واژه در کلام پیامبر، بیشتر به معنای اتباع و پیروان بوده است و در دوران بعد از ایشان بود که تشیع به عنوان یک اصطلاح، کاربرد پیدا کرد. البته این بدان معنا نیست که بخواهیم شیعه را یک جریان فکری متأخر از زمان پیامبر (ص) بدانیم. اعرابی، معتقدان به پیدایش تشیع پس از رحلت پیامبر را مرتبط به ماجرای پس از سقیفه دانست و ادامه داد: عده‌ای پیدایش شیعه را در مقابل حکومت خلیفه سوم مرتبط می‌دانند. گروه دیگری نیز قدرت یافتن حکومت علی (ع) زمینه‌ساز پیدایش شیعه می‌دانند. عده‌ای نیز پیدایش تشیع را به ایام پس از شهادت امام حسین (ع) مرتبط می‌دانند. حتی عده‌ای معتقدند که تشیع، اسلامی ایرانی است.

وی با بیان اینکه تشیع، همان اسلام ناب محمدی (ص) است، ادامه داد: ما فهم عمیق و بی‌شائبه از اسلام را تشیع می‌خوانیم. تشیع، قرآنی از اسلام نبوی است که پس از رحلت نبی اکرم (ص) غروب کرد. تشیع پس از رحلت پیامبر تجلی یافت و این تجلی به صورت تدریجی بود و به دست ائمه معصومین (ع) در طول تاریخ ظهور کرد و حتی ممکن است که بخش‌هایی از آن هنوز بروز نکرده باشد و با ظهور امام زمان (عج) به صورت نهایی بروز و ظهور کند.

* اعتراض نکردن به رأی سقیفه از سوی علی (ع) در راستای حفظ اسلام بود

اعرابی، با اشاره به رویدادهای زندگانی پیامبر پس از حجة‌الوداع تا زمان رحلت گفت: در این بازه زمانی، در مورد رخ دادن برخی حوادث در بین اهل تشیع و تسنن، اختلاف نظری وجود ندارد، اما در مورد دلالت آن‌ها اختلاف است. به عنوان مثال، تشیع معتقد است که خطبه پیامبر در غدیر خم و جمله «#171«من كنت مولاة فهذه علي مولاة»؛ دلالت بر «#171«ولایت و امامت»؛ امیرالمؤمنین علی (ع) است، اما اهل تسنن، تنها «#171«محبت»؛ را از واژه «#171«مولاة» برداشت می‌کنند. بنابراین، بر اصل صدور این خطبه و رخ دادن واقعه غدیر، در بین هیچ یک از اهالی تشیع و تسنن، اختلافی وجود ندارد. این استاد حوزه با تأکید بر اینکه اهل تسنن معتقدند که سقیفه، جریانی کاملاً عادی است و برنامه‌ای از پیش تعیین شده نبوده است، ادامه داد: اهل سنت عنوان می‌کنند که اگر سقیفه، ماجرای غیرطبیعی بود، پس چرا از سوی همگان پذیرفته شد و اقدامی برای برملا کردن فتنه‌انگیز بودن آن صورت نگرفت.

وی ادامه داد: تشیع معتقد است که ماجرای سقیفه، ماجرای از پیش تعیین شده و مدیریت شده بوده است و یکی از دلایل آن را، سر باز زدن افراد صاحب نظر و بانفوذ از حضور در سپاه «#171«أسامه»؛ و در واقع، سرپیچی از فرمان پیامبر (ص) عنوان می‌کنند. همچنین ممانعت از دادن قلم و دوات در آخرین ساعات عمر پیامبر به ایشان نیز یکی دیگر از این دلایل است، چرا که بیم داشتند پیامبر، جانشین خود و رهبر مسلمین را به صورت کتبی نیز معرفی کند.

این کارشناس علوم دینی، یکی دیگر از مهم‌ترین دلایل غیرعادی بودن ماجرای سقیفه را بی‌توجهی به ماجرای غدیر و معرفی جانشینی امیرالمؤمنین علی (ع) دانست و گفت: در صلاحیت علی (ع) برای جانشینی پیامبر (ص) نباید شکي به دل راه داد، چرا که ویژگی‌های

علي (ع) بسیار بارز و برای همه پذیرفته بود.

وي افزود: از جمله ویژگی‌های بارز حضرت علي (ع)، ولادت ایشان در خانه کعبه و بزرگ شدن در دامن پیامبر (ص) از سن 4 سالگی، نخستین اسلام آورنده به دین پیامبر، خوابیدن در بستر پیامبر در ماجرای 171#«ليلةالمبيت؛ اعلام آمادگی و حمایت از پیامبر در دعوت عمومی پیامبر و ازدواج با دختر پیامبر است.

اعرابی تأکید کرد: علي (ع) از ماجرای سقیفه به وضوح در خطبه 171#«شقشقیه؛ ابراز ناخرسندی کرده است، همچنین در فردای سقیفه، به صراحت به خلیفه دوم گفت که 171#«أفسد علينا امورنا؛ یعنی امور ما را بر هم زدی و حق ما را رعایت نکردی! خلیفه دوم نیز منکر این موضوع نشد، اما دلیل دخالت خود در سقیفه را جلوگیری از فتنه بیان کرد.

این استاد حوزه علمیه با تأکید بر عدم پذیرش رأی شورای سقیفه از سوی امیرالمؤمنین (ع) گفت: امام علي (ع) برای جلوگیری از تفرقه و خونریزی بین مسلمانان، نتیجه سقیفه را پذیرفت. همچنین وی نمی‌خواست دین فاسد شود و کفر بازگردد.

اعرابی در پایان تصریح کرد: علي (ع) در خطبه سوم نهج‌البلاغه، به صراحت از تنهایی و بی‌یاور بودن برای عدم اقدام در ماجرای سقیفه نام می‌برد. همچنین علي (ع) با توجه به سفارش پیامبر به 171#«صبر؛ تلاشی برای بر هم زدن رأی شورای سقیفه نکرد.